Viziunea cu privire la viitorul UAT

Clusterul Ialoveni 1 (UAT Costești și Hansca)

RAION	POPULAȚIE	CENTRU ADMINISTRATIV PROPUS ȘI AGREAT	DATA	FACILITATOARE
Ialoveni	9.269 locuitori	Costești	25 iunie 2026	Feodosia Bivol

Prezenta Viziune varianta documentului de planificare strategică elaborat de Grupul de Lucru Comun pentru unitatea administrativ-teritorială rezultată din amalgamarea voluntară a satelor Costești și Hansca, raionul Ialoveni. Documentul sintetizează profilul comunităților, harta serviciilor publice, prioritățile comune și nevoile specifice fiecărei localități, precum și estimarea bugetară orientativă corelată cu stimulentele financiare. Viziunea servește drept instrument de consultare cu cetățenii și bază pentru planul de investiții al noii administrații după constituirea legală a UAT amalgamate și o funcție directă de planificare financiară – prioritățile pe care comunitatea le identifică acum devin baza planului de investiții al noii primării, iar Stimulentul 2 transformă transferul dintr-o sumă abstractă într-un plan concret de acțiune.

1. Profilul comunității

Clusterul Ialoveni 1 reunește două localități învecinate din raionul Ialoveni, cu o populație totală de 9.269 locuitori, peste pragul minim de 3.000 de locuitori stabilit prin reforma administrativ-teritorială. Satul Costești a fost propus drept centru administrativ și agreat în consens, în baza criteriilor demografic, de capacitate fiscală pe locuitor și de capacitate de furnizare a serviciilor publice.

9.269	3.760	76,1	116	2	38
Populație totală (locuitori)	Gospodării	Suprafață (km²)	Drumuri total (km)	Localități în cluster	Personal UAT amalgamată

2. Harta serviciilor publice

Evaluarea serviciilor publice pe fiecare localitate, pe o scară de la 1 la 5, evidențiază punctele forte comune (alimentarea cu apă, grădinițele, terenurile de sport) și deficiențele transversale care fundamentează prioritățile de investiții. Codul de culoare marchează nivelurile critice (roșu, 1–2), intermediare (galben, 3) și bune (verde, 4–5).

Costești

Rețea de apă potabilă						5/5
Canalizare publică						1/5
Drumuri asfaltate						2/5
Drumuri pietruite						1/5
Transport public						4/5
Iluminat stradal						4/5
Grădiniță						5/5

Teren de sport / loc de joacă						4/5
Colectare deșeuri solide						2/5

Hansca

Rețea de apă potabilă						5/5
Canalizare publică						1/5
Drumuri asfaltate						3/5
Drumuri pietruite						3/5
Transport public						3/5
Iluminat stradal						5/5
Grădiniță						5/5
Teren de sport / loc de joacă						4/5
Colectare deșeuri solide						1/5

Observația Grupului de Lucru Comun: sistemul de canalizare publică lipsește practic în ambele localități, fiind problema cea mai gravă semnalată unanim de comunități (nivel 1/5 la Costești și Hansca). Starea drumurilor locale, în special a celor pietruite, rămâne nesatisfăcătoare, iar gestionarea deșeurilor solide este deficitară transversal. Punctele forte comune sunt alimentarea cu apă potabilă (5/5 în ambele sate), grădinițele (5/5) și terenurile de sport (4/5), care oferă o bază solidă pentru dezvoltarea ulterioară..

3. Top 3 priorități comune

Prioritățile comune au fost derivate din harta serviciilor și validate de membrii Grupului de Lucru Comun. Sunt comune deficiențele care apar la ambele localități. Conform modelului guvernamental al Viziunii, se rețin primele trei priorități comune, restul fiind tratate ca nevoi specifice sau de etapă ulterioară.

1

Reabilitarea drumurilor și a infrastructurii rutiere

Semnalată la ambele localități, cu niveluri scăzute pe toate categoriile de drumuri (asfaltate 2/5 și pietruite 1/5 la Costești; 3/5 la Hansca). Cei 116 km de drumuri necesită reabilitare etapizată, fiind condiția de bază pentru mobilitate, acces la servicii și atragerea investițiilor. Este prioritatea cu cel mai larg sprijin în cluster.

2

Canalizare și sanitație publică

Sistemul de canalizare publică este practic inexistent în ambele localități (nivel 1/5), cea mai gravă deficiență transversală identificată de grup. Extinderea rețelei de canalizare și a stațiilor de epurare răspunde unei nevoi sanitare și de mediu fundamentale, condiționând și calitatea apei și sănătatea publică.

3

Gestionarea deșeurilor solide

Colectarea deșeurilor solide are niveluri scăzute la ambele localități (2/5 la Costești, 1/5 la Hansca), media cea mai mică pe cluster după canalizare. Organizarea unui sistem integrat de colectare, transport și depozitare a deșeurilor la nivel de cluster îmbunătățește direct condițiile sanitare și valorifică economia de scară a noii administrații.

4. Nevoi specifice per localitate

Pe lângă prioritățile comune, fiecare localitate semnalează nevoi proprii, reținute cu maximum două priorități per UAT, conform modelului guvernamental.

Costești

Transport public și mobilitate

Introducerea sau extinderea unei rute de microbuz, cu legătură directă către centrul raional și program mai frecvent.

Educație și cultură

Modernizarea infrastructurii educaționale și culturale, valorificând nivelul ridicat al grădiniței (5/5).

Hansca

Transport public și mobilitate

Conectarea mai bună la rețeaua de transport a clusterului și la centrul raional.

Gestionarea deșeurilor solide

Prioritate locală accentuată, dat fiind nivelul minim (1/5) al serviciului în localitate.

5. Estimare bugetară orientativă

Estimarea bugetară corelează prioritățile cu sursele de finanțare disponibile și cu orizontul de implementare.

Cele două stimulente financiare (pentru orientarea grupului):

Stimulent	Ce finanțează	Rol
Stimulentul 1 — susținerea procesului	Susținerea procesului de amalgamare; deschiderea unui Centru Unic de Prestare a Serviciilor (CUPS); proiecte și documentație tehnică ce fundamentează investițiile capitale	Pregătește și fundamentează investiția mare. Acoperă un singur tip de cheltuială.
Stimulentul 2 — investiții capitale	Infrastructura propriu-zisă: construcția și extinderea rețelelor, reabilitarea drumurilor, modernizarea infrastructurii	Realizează investiția capitală.

Stimulentul 2 (transfer investiții capitale):	**Buget local cumulat orientativ:**
29.591.758 MDL	**60.777.200 MDL**

Estimare bugetară după priorități

Prioritate	Cost estimat	Surse de finanțare	Orizont
1. Reabilitarea drumurilor și infrastructurii rutiere	> 10 mil. MDL	Fond Amalgamare Voluntară, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR), Parteneriat public-privat, Buget local	3–5 ani
2. Canalizare și sanitație publică	> 10 mil. MDL	Fond Amalgamare Voluntară, FNDRL, Fonduri UE (FEDR/PNRR)	3–5 ani
3. Gestionarea deșeurilor solide	2 – 10 mil. MDL	Donatori bilaterali, Fond Amalgamare Voluntară, Parteneriat public-privat, Fonduri UE (FEDR/PNRR)	1–3 ani
4. Transport public și mobilitate	500.000 – 2.000.000 MDL	Parteneriat public-privat, Fond Amalgamare Voluntară	1–3 ani
5. Educație și cultură	500.000 – 2.000.000 MDL	Fond Amalgamare Voluntară, FNDRL, Donatori bilaterali	1–3 ani

Buget local cumulat per cluster 2026: **60.777.200 MDL**

6. Efectivul de personal al UAT amalgamate

Structura de personal a noii administrații reflectă consolidarea capacității administrative, cu un efectiv total de 38 de unități, dintre care 30 provenind din actuala structură Costești și 8 din Hansca.

Funcție	Costești	Hansca	Total
Primar	1		1
Viceprimari	2	1	3
Secretarul consiliului	1		1
Contabil Șef	1		1
Contabili	3	1	4
Specialist cadastru	2	1	3
Perceptor fiscal	2	1	3
Economist	1		1
Arhitect-șef	1		1
Specialist atragerea investițiilor	1		1
Specialist resurse umane	1		1
Specialist CUPS	1	1	2
Specialist relații cu publicul	1		1
Specialist tineret și sport	1		1
Secretar	1		1
Arhivist	1		1

Muncitori auxiliari	5	2	7
Șofer	1		1
Operator în sala de cazane	1		1
Îngrijitoare de încăperi	2	1	3
Total	**30**	**8**	**38**

Cele două localități împărtășesc aceleași nevoi de bază: drumuri bune, canalizare și un mediu sanitar curat. Amalgamarea transformă aceste nevoi dintr-o listă de probleme separate, pe care fiecare sat le-ar rezolva singur și greu, într-un singur plan de investiții, cu o administrație capabilă să atragă fonduri mari și să le gestioneze. Punctele forte comune ale clusterului — apa potabilă, grădinițele și infrastructura sportivă, toate la niveluri ridicate — oferă o fundație solidă, iar prioritățile de dezvoltare se concentrează tocmai acolo unde deficiențele sunt cele mai acute. Stimulentele financiare devin astfel baza concretă a dezvoltării: prioritățile pe care comunitatea le identifică acum sunt cele pe care noua primărie le va finanța prima.

7. Beneficii pentru UAT amalgamate - Ce câștigă concret Costești și Hansca

Amalgamarea voluntară aduce beneficii concrete, măsurabile, pentru ambele localități. Acestea sunt argumentele care se prezintă cetățenilor în cadrul consultărilor publice, dincolo de logica administrativă a reformei.

1

De trei ori mai mulți bani pentru investiții

3.000 lei per locuitor prin Stimulentul 2, o sumă care poate finanța prioritățile votate de comunitate: drumuri, canalizare, deșeuri.

2

Administrație mai puternică și mai eficientă

Unindu-și forțele, cele două primării devin mai bine pregătite să gestioneze problemele locale, cu un aparat administrativ de 38 de persoane și specialiști dedicați.

3

Peste 600 de servicii mai aproape de oameni

Deschiderea unui CUPS (Centru Unic de Prestare a Serviciilor) și a ghișeului unic în clădirile fostelor primării, inclusiv în format digital, fără deplasări la centrul raional.

4

Specialiști pentru atragerea fondurilor externe

Funcții noi (specialist atragerea investițiilor, specialist CUPS) care permit scrierea și gestionarea proiectelor mari de infrastructură, inclusiv fondurile de pre-aderare la UE.

5

Dezvoltare echitabilă a ambelor localități

Resursele se alocă transparent, ridicând standardele de viață în ambele sate. Investițiile servesc tot clusterul, nu un singur sat.

ANGAJAMENT

Grupul de Lucru Comun se angajează să consulte cetățenii din toate localitățile cu privire la prezenta Viziune și să o prezinte Consiliilor locale pentru aprobare înainte de finalizarea procesului de amalgamare voluntară. Documentul reprezintă prima variantă a Viziunii și va fi dezvoltat, ajustat și oficializat de noua administrație publică locală după constituirea legală a UAT amalgamate.

Semnat în cadrul ședinței Grupului de Lucru Comun